

В. В. Хмара

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент Н. Д. Борисенко*

**Назви тварин (зоосемізи) у фразеологічних
одиницях сучасної англійської мови:
лінгвокультурологічний аспект**

Лінгвокультурологічні дослідження допомагають по-новому висвітлити механізми сприйняття та відтворення в мові досвіду попередніх поколінь та зрозуміти появу мовних стереотипів в свідомості представників різних лінгвокультурних спільнот. Лінгвокультурологія є відносно молодого науковою дисципліною, яка виникла на межі лінгвістики та культурології і вивчає взаємозв'язок мови та культури. Мова передає здобутки духовної та матеріальної культури наступними поколіннями, виступає інструментом створення, розвитку та збереження культури [4: 23-36; 3: 14-17].

Фразеологізми є специфічним засобом відображення світу носіями певної мови, в даному випадку, англійської. Фразеологія відображає довготривалий процес розвитку культури народу, фіксує та передає від покоління до покоління культурні настанови та стереотипи, кодує культурну інформацію та акумулює знання як про саму людину, її відношення до навколишнього світу, так і про сам навколишній світ [1: 67].

Відображення природи, зокрема її тваринного світу, у фразеологічних образах пов'язане з традицією ще дохристиянських часів, коли людина вважала себе частиною природи, а саму природу персоніфікувала, наділила представників рослинного і тваринного світу рисами, притаманними людині. Так впродовж років у свідомості різних культур і народів сформувались свої стереотипи і уявлення про представників фауни [2: 96-97].

Звідси і фразеологічні одиниці, до складу яких входять назви тварин, що відображують певні людські риси – чи то працьовитість, чи то вірність, лінощі, хитрість. Такі фразеологічні одиниці дістали назву **анімалізми** або ж **зооніми**.

Розглянемо асоціації пов'язані з деякими тваринами в англійській лінгвокультурі. Наприклад, **лисиця** (лис) асоціюється з хитрістю та лукавством *sly as a fox/ to play the fox*. **Вовк** символізує жорстокість, безжальність: *to throw someone to the wolves*. В англійській мові образ вовка набуває жартівливих конотацій бабія (лише в американському варіанті): *Wolf-Whistle* (схвальний свист чоловіків при появі привабливої жінки). **Ведмідь** має значення як позитивного так і негативного забарвлення. Ведмедем називають міцну, сильну людину: *to be a bear punishment*. Також це може бути людина незграбна, груба і нетактовна *the one who plays the bear*. **Лев** у світогляді англійців отримав виключно позитивні асоціації, адже протягом століть він є національною емблемою і символом Великобританії, що знайшло відображення в політичній метафорі *to twist the Lion's tail*, тобто зачіпати інтереси Англії. Він асоціюється з силою і хоробрістю *lion-hearted* (відважний, непохитний). Анімалізм **мавпа** набуває значення кривляки, гримасника: *to ape/to play the ape/to monkey* [5].

Всі зооморфізми мають антропоцентричне спрямування, тобто описують людину за характером діяльності, емоціями, почуттями, психологічними станами, соціальним становищем, розумовими здібностями, стосунками, характером та зовнішністю. Всі ці ФО з зоологічним компонентом відображають різні аспекти поняття "ЛЮДИНА" і відбивають культурні процеси даної нації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Алефиренко Н. Ф. Фразеология и культура. // Язык и культура. Вторая международная конференция. Тезисы. Часть I. / Сост. С. Б. Бураго. – К.: Коллегиум, 1993. – С. 67-68.

2. Денисенко С. Н. Хлівний В. А. Національно-культурна своєрідність фразеологізмів з погляду взаємозв'язку мови і культури. // Язык и культура. Вторая международная конференция. Доклады. / Сост. С. Б. Бураго. – К.: Коллегиум, 1993. – С. 96-97.

3. Маслова В. А. Введение в лингвокультурологию. – М., 1997 – 207 с.
4. Хроленко А. Т. Основы лингвокультурологии: Учебное пособие. / А. Т. Хроленко; под ред. В. Д. Бондалетова. – 2-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2005. – 184 с.
5. Apperson G. L. The Wordsworth Dictionary of Proverbs. – Wordsworth Edition Ltd., 1993.